

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Indre Østfold kommune
Postboks 34
1861 TRØGSTAD

Dato: 12.05.2021
Vår ref: 20/00073-4
Deres ref:

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi for Indre Østfold kommune 2021-32

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 26. mars 2021.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Høringen gjelder kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi for perioden 2021-2032. Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument og samfunnsdelen skal sette retningen for utviklingen av samfunnet i Indre Østfold frem til 2032.

Viktige føringer for mineralressurser i planarbeidet

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, heter det at Norge har store mineralressurser som kan gi grunnlag for verdiskaping og arbeidsplasser. Regional og kommunal arealplanlegging er et viktig verktøy for å sikre tilgjengelighet til mineralforekomster som kan være aktuelle for fremtidige uttak, samtidig som miljø- og samfunnshensyn ivaretas.

Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging:

- Fylkeskommunene og kommunene sikrer viktige mineralforekomster i sine planer og avveier utvinning mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Tilgangen til, og lagring av, byggeråstoffer ses i et regionalt perspektiv.

Uttalelse fra DMF

DMF viser til uttalelse til varsel om oppstart, datert 6. februar 2020, hvor viktigheten av forvaltning av ikke-fornybare mineralressurser trekkes frem. DMF ser at deler av premissene i uttalelsen er innarbeidet i samfunnsdelen og arealstrategien.

I tråd med FNs bærekraftsmål har kommunen en målsetting om å redusere klimagassutslippene med 50 % innen 2030. Her nevnes blant annet ønsket reduksjon i transport, og økt fokus på deling og gjenbruk. En strategi for å korte ned transportavstander mellom masseuttak og marked bør være et ledd i dette. En av de største direkte klimagassutslippene innenfor mineralforvaltning er tilknyttet transport av byggeråstoff¹.

Transport står for 30 % av Norges totale klimautslipp, og transportavstand for byggeråstoff er derfor en kritisk faktor for å sikre en bærekraftig vekst i bygg- og anleggsbransjen. Det er betydelige miljøbesparelser i å senke gjennomsnittlig årlig transportavstand med lastebil med kun 1 km. Punkt 18 i arealstrategien om lokalisering, drift og miljømessige hensyn knyttet til masseuttak og deponier, er etter DMFs vurdering et steg i riktig retning for å korte ned transportavstander.

En bærekraftig arealstrategi innebærer derfor å sikre tilgangen til gode og bynære mineralforekomster for fremtiden og kommende generasjoner. God planlegging og synliggjøring av mineralressurser bidrar også til å gi mineralnæringen forutsigbare rammebetingelser på kort og lang sikt. DMF ønsker derfor at arealstrategiene bidrar til en langsiktig og helhetlig forvaltning av ikke-fornybare mineralske ressurser. I den forbindelse vil vi minne om at det er viktig å støtte opp rundt premissene som ligger til grunn for kommunedelplan Momarken–Slitu: den nasjonalt viktige grusressursen må utnyttes optimalt før den gjøres utilgjengelig gjennom nedbygging. Arealstrategien danner dermed en rød tråd til arbeidet med arealdelen og reguleringsplan.

Videre kan gjenbruk av byggeråstoff gi miljøgevinst. I Norge bruker hver borger i gjennomsnitt 13 tonn mineralprodukter pr år². I EUs Råvareinitiativ (Raw Materials Initiative – RMI)³ er bedre ressursutnyttelse, bruk av restmaterialer og gjenvinning definert som en av tre hovedpilarer for en fortsatt bærekraftig utvikling. Det ligger også en miljøgevinst i å unngå at overskuddsmasser fra bygge- og anleggsprosjekter går til unødvendig deponering der disse kan nyttes til samfunnsnyttige formål. Dette er også viktig å se i forbindelse med de mange infrastrukturprosjektene i regionen.

DMF ønsker at Indre Østfold kommune tar stilling til en arealstrategi for å sikre økt andel av gjenvunne masser, både som byggeråstoff og fyllmasser. I den sammenheng viser vi til arbeidet Bærum kommune har gjort med Bærum ressursbank. Det er viktig å legge premissene for dette allerede i arealstrategien.

¹ Harde fakta om mineralnæringen – mineralstatistikk 2019, s. 49:
https://dirmin.no/sites/default/files/hardefakta_2019_web_print.pdf

² Harde fakta om mineralnæringen – mineralstatistikk 2029, s. 48:
https://dirmin.no/sites/default/files/hardefakta_2019_web_print.pdf

³ Policy and strategy for raw materials – European commission:
https://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy_en

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Indre Østfold kommune

Postboks 34

1861 TRØGSTAD